

REFERAT By- og Erhvervsstrategisk udvalg 2026-29 d. 08-06-2026

Møtedato Mandag d. 08. juni 2026 kl. 19:15

Møtested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Beslutning om kunst-, kultur- og bylivsstrategi for Hospitalshaven.....	4
Beslutning om at igangsætte Open Call for midlertidige aktiviteter i Hospitalshaven i Bygning 20 o	7
Drøftelse af katalog af udkast til effektiviseringer og besparelser til budget 2027.....	10

Sak 18: Meddelelser

00.22.04-P35-11-25

Sagsfremstilling

Der var ingen meddelelser til udvalget.

Sak 19: Beslutning om kunst-, kultur- og bylivsstrategi for Hospitalshaven

01.00.05-P00-22-15

Resumé

Der er udarbejdet et udkast til en kunst-, kultur- og bylivsstrategi for Hospitalshaven, der skal sikre en succesfuld integration af kunst, kultur og byliv i det nye bykvarter. Strategien peger på tre specifikke spor: Etablering af kultursteder, etablering af permanent kunst og igangsætning af midlertidige aktiviteter. Strategien anviser, hvordan sporene kan realiseres og specifikt, hvordan der kan arbejdes med etablering af en ejendomsfond. Med denne sag forelægges strategien til udvalgets godkendelse.

Beslutning

By- og Erhvervsstrategisk udvalg

1. godkendte "Strategi for kunst, kultur- og Byliv 2026 – Hospitalshaven", og
2. godkendte, at der igangsættes et forarbejde med henblik på at stifte en ejendomsfond i Hospitalshaven, herunder at afsøge organisering, finansiering og mulighed for ekstern fondsstøtte.

Udvalget anmodede om, at næste revision af partnerskabsaftalen med Det Bæredygtige Forsamlingshus

- sammentænkes med en brugsretsftale til lokalerne i forhold til klimastartegien med henblik på at udarbejde én samlet aftale
- bruges til at indhente erfaringer med eksterne partnerskaber, som kan anvendes i det videre arbejde med eventuel etablering af en ejendomsfond og midlertidighed.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at By- og Erhvervsstrategisk Udvalg

1. godkender "Strategi for kunst, kultur og byliv 2026 - Hospitalshaven", og
2. godkender, at der igangsættes et forarbejde med henblik på at stifte en ejendomsfond i Hospitalshaven, herunder at afsøge organisering, finansiering og mulighed for ekstern fondsstøtte.

Overskrift

Beslutning om kunst-, kultur- og bylivsstrategi for Hospitalshaven

Anledning

Ved et temamøde for By- og Erhvervsstrategisk udvalg den 6. maj 2026 gennemgik forvaltningen hovedtræk i en kunst-, kultur- og bylivsstrategi for Hospitalshaven. Strategien foreligger nu i udkast med henblik på, at den kan indgå som del af det samlede udbudsmateriale, og at der kan igangsættes en realisering af strategien.

Udviklingsplanen sætter rammer for kunst, kultur og byliv i Hospitalshaven

Kunst og kultur kan styrke bylivet ved at skabe attraktionsværdi og give identitet til det nye bykvarter. I Hospitalshaven er det målet at gøre kunst og kultur til en del af udviklingsprocessen helt fra start ved at integrere kultursteder, kunstværker og midlertidige aktiviteter som aktive elementer i det nye bykvarter.

Der er tidligere formuleret en overordnet kunststrategi i udviklingsplanen "Gro det nye af det gamle", hvor der står, at:

- "Kunsten skal spille en central rolle i bykvarteret og indgå på alle tre byrumsniveauer; i parken, i de større byrum og i de grønne haverum i hvert minikvarter" - og
- "Kunsten kan bidrage med en særlig attraktionsværdi, der kan gøre Frederiksberg Hospital til et sted, man kommer til fra hele hovedstaden".

I udviklingsplanen peges der også på, at strategien skal videreudvikles særligt i forhold til realiseringsmodeller.

Det er også med Budget 2025 besluttet, at "... der skal stilles krav til de kommende bygherrer på Frederiksberg Hospitalsgrund om, at der etableres kunst i området svarende til 1 procent af nettoindtægten ved grundsalg. Ordningen vurderes efter to år". Dette for at understøtte og sikre permanente kunstværker i det nye bykvarter.

Som et tredje element i kulturlivet er der i udviklingsplanen beskrevet "Liv fra dag 1", som skal give mulighed for med midlertidige aktiviteter at prøve noget af i takt med, at hospitalsfunktionerne udfases. De midlertidige aktiviteter skal være med til at sætte kvalitetsniveauet for kultur- og bylivet og være en test af, om ideerne kan bære i det nye kvarter.

Kunst-, Kultur- og Bylivsstrategi

Der er nu udarbejdet et udkast til en kunst, kultur og bylivsstrategi, der udbygger tankerne i udviklingsplanen og sætter fokus på realisering af kunst og kultur i Hospitalshaven, jf. bilag 1.

Strategien peger på, at kunst og kultursteder skal integreres i det nye bykvarter fra starten. Strategien sætter et højt ambitionsniveau for kunst og kultur, der skal tiltrække bygherrer, aktører, fonde, som skal være med til at løfte denne dagsorden.

Kunst og kultur kan blive identitetsskabende, hvis det lykkes at integrere elementerne helt fra starten i udviklingen af det nye bykvarter - både mens området transformeres, og når det nye bykvarter er færdigudviklet om mange år. Strategien skitseres derfor i tre forskellige spor: Kultursteder, den permanente kunst og det midlertidige.

1. Kultursteder, der defineres som et steder, hvor kunst og kultur skabes og formidles, sociale og kreative mødesteder, hvor mennesker mødes på tværs af interesser og generationer. Kultursteder skal etableres med en grøn og bæredygtig tilgang i tråd med udviklingsplanen.
2. Permanent kunst, der skal være med til at skabe varig identitet og fungere som pejlemærker i områdets otte minikvarterer, parken og de centrale byrum.
3. Midlertidige aktiviteter/initiativer, der skal markere overgangen fra hospital til levende bykvarter ved at undersøge stedets potentialer.

Strategien indeholder helt konkrete forslag til realiseringsmodeller for de tre spor, som kort er beskrevet i det følgende:

I udviklingsplanen peges der på området omkring den centrale park som et sted, hvor kultur og byliv bedst kan udfolde sig i eksisterende og nye bygninger og blive til et kultursted. En realiseringsmodel, der skitseres her, er ved stiftelse af en almennyttig ejendomsfond, der kan understøtte bylivsskabende udadvendte kulturaktiviteter med et non-profit set up, hvor evt. overskud reinvesteres i fonden eller understøtter kulturelle aktiviteter. Modellen skal sikre betalbarhed, der kan fastholde kultur og attraktivt byliv som økonomisk kan hvile i sig selv.

De første bygninger, der vil indgå er bygning 20 og evt. bygning 21, som er placeret ud til parken og kapellet, der er udpeget som et mindre kultursted i udviklingsplanen. En uddybende forklaring af ejendomsfonden kan ses i bilag 2 (beskyttet bilag).

En projektmulighed i 1. etape er et udviklingsprojekt i det tidligere vaskeri (bygning 46), der udspringer af undersøgelsen "Kunstnermiljøer - udvikling af den blandede by" med mål om at etablere et permanent kultursted, som skal rumme fleksible og delevenlige boliger for udøvende kunstnere og en åben og inviterende stueetage med ateliers, værksteder, café og fælleslokaler for hele kvarteret som kan skabe kulturoplevelser og byliv. Her er realiseringsmodellen ekstern fondsfinansiering til det konkrete projekt via aktørerne bag undersøgelsen "Kunstnermiljøer - udvikling af den blandede by", som derefter etablerer, finansierer og driver dette særlige kunstnermiljø uafhængigt af kommunal støtte og med køb af ejendommen til markedspris.

Realisering af permanent kunst, som kan være kunstværker i minikvarterne eller bygningsintegreret kunst, kan ske/sættes i gang gennem et indskud på 1 % af nettoindtægten ved grundsalg i en særlig kunstpulje og ved konkrete krav i grundsalgsudbud om bygningsintegreret kunst.

For de midlertidige aktiviteter og initiativer kan realisering ske ved aktivering af funktionstømte bygninger. Aktørerne kan findes gennem et 'Open Call' med krav om bylivsskabende aktivitet. Dette behandles i en særskilt sag.

Hvis strategien godkendes, kan arbejdet med realisering af strategiens tre spor sættes i gang på følgende måde:

Kultursteder

- Igangsætte et forarbejde med henblik på stiftelse af ejendomsfond for henholdsvis bygning 20 og evt. 21 samt kapellet: Her undersøges økonomi, organisering og muligheder for fondsstøtte i en ejendomsfond, jf. bilag 2

(beskyttet bilag).

- Etablering af kunstnermiljø i Bygning 46: Her arbejdes videre med en forkøbsret om det konkrete projekt, og køber går videre med at sikre ekstern fondsfinansiering.

Permanent kunst

- I kommende grundsalgsudbud sættes der krav om, at købere skal indskyde et beløb i en kunstpulje svarende til 1 % af nettoindtægten ved grundsalg, som kan bruges til realisering af ét kunstværk i hvert minikvarter.
- Der kan indgås strategiske samarbejder med eksterne fonde eller andre eksterne bidragydere i forhold til at løfte større eller tværgående kunstinitiativer, f.eks. i den centrale park.
- Der kan arbejdes med, om det er relevant i udvalgte grundsalgsudbud at stille krav om bygningsintegreret kunst.

Midlertidige aktiviteter

- Der igangsættes Open Call for funktionstømte bygninger, jf. forrige næste sag på dagsordenen.

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler, at udvalget godkender "Strategi for kunst, kultur og byliv 2026 - Hospitalshaven", så arbejdet med at integrere kunst og kultur helt fra starten i udviklingen af det nye bykvarter kan sættes i gang og sikre, at kunst bliver et identitetsskabende element - både mens området transformeres, og når det nye bykvarter er færdigudviklet om mange år.

Forvaltningen anbefaler desuden, at udvalget beslutter at igangsætte realiseringsprocesserne for de tre spor i strategien ved at arbejde med finansiering af kultursteder gennem fondsstøtte, indarbejde krav om midler til permanent kunst i udbudsmaterialet og endelig at igangsætte Open Call for funktionstømte bygninger.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Erhvervsstrategisk udvalg

Vedlegg

Bilag 1 Kunst-, Kultur og Bylivsstrategi for Hospitalshaven_260603

Sak 20: Beslutning om at igangsætte Open Call for midlertidige aktiviteter i Hospitalshaven i Bygning 20 og Kapellet

01.00.05-P00-22-15

Resumé

Som et led i visionen om at skabe "Liv fra dag 1" kan Bygning 20 og Kapellet, som nu begge er tømt for hospitalsfunktioner, aktiveres midlertidigt og blive åbningstræk for bylivet i Hospitalshaven. Udvalget skal med denne sag beslutte at igangsætte et open call for at finde aktører, der kan aktivere bygningerne til attraktive bylivs- og fællesskabsdannende formål inden for udpegede temaer fra udviklingsplanen for Hospitalshaven.

Beslutning

By- og Erhvervsstrategisk udvalg

- godkendte, at der igangsættes et Open Call for midlertidige aktiviteter i bygning 20 og Kapellet i Hospitalshaven.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at By- og Erhvervsstrategisk udvalg

- igangsætter et Open Call for midlertidige aktiviteter i Bygning 20 og Kapellet i Hospitalshaven.

Overskrift

Beslutning om at igangsætte Open Call for midlertidige aktiviteter i Hospitalshaven i Bygning 20 og Kapellet

Anledning

I Udviklingsplanen for Hospitalshaven beskrives "Liv fra dag 1" som tiltag og aktiviteter, der skal markere overgangen fra hospital til et levende bykvarter ved at undersøge stedets potentialer. De midlertidige aktiviteter, der sættes i gang i Hospitalshaven i takt med, at hospitalsfunktionerne udfases, skal sætte barren og kvalitetsniveauet for kultur- og bylivet i det nye bykvarter og være åbningstræk, der peger fremad mod de blivende aktiviteter.

Kunst- og Bylivsstrategi

I udkastet til Kunst-, Kultur og Bylivsstrategien, der skal sikre, at kunst og kultur bliver integreret i Hospitalshaven tidligt i omdannelsesprocessen, beskrives de midlertidige aktiviteter som de igangsættende elementer, der kan definere og forme det fremtidige byliv.

Strategien peger på en række konkrete kultursteder i Hospitalshaven - Bygning 20 og evt. Bygning 21 omkring den nye park og kapellet - hvor der kan arbejdes på realiseringsmodel gennem etablering af en ejendomsfond. Det forventes, at arbejdet med fondsdialog, plan for organisering og den efterfølgende stiftelse af fonden, baseret på erfaringer fra lign. projekter, vil tage op til 2-4 år.

I mellemtiden kan Bygning 20 og Kapellet, som begge er tømt for hospitalsfunktioner, aktiveres midlertidigt og blive et åbningstræk for bylivet i Hospitalshaven. Bygningerne er beliggende i anden etape af udviklingen, men er ledige fra 2026 og frem til overtagelsen af 2. etape som forventeligt sker omkring 2033/2034.

Tidshorisonten for aktivering af Bygning 20 forventes at være op til 5 år (2027-2032). Tidshorisonten for aktivering af Kapellet forventes at være op til 7 år (2027-2034). Det gælder for begge bygninger, at lejerne kan overgå til fonden, hvis ejendomsfonden er i drift før lejemålet udløber.

I udviklingsplanen er Bygning 20 udpeget til at være fælleshus for hele det nye bykvarter, og Kapellet er udpeget som et mindre kultursted.

Oversigtskort og beskrivelse af bygningerne fremgår af bilag 1

Model for Open Call

Med et Open Call søges der åbent ud blandt aktører i markedet, som kan leje bygninger i den midlertidige periode. Udkast til invitationen til Open Call er vedlagt som bilag 2.

Målet er at skabe "Liv fra dag 1" med synlighed og publikumsrettede oplevelser, der kan tiltrække nye mennesker til området. De aktiviteter, der efterspørges, skal i tråd med udviklingsplanen sætte området i spil og pege mod livet i det kommende bykvarter. Dette kan ske med fællesskabsdannende og relevante aktiviteter inden for temaerne: Bæredygtighed, bynatur, sundhed, bevægelse, kunst og kultur.

Ansøgerne skal levere et stærkt koncept, og det vil være et krav, at bygningerne fremstår levende og åbne for borgerne, at aktiviteten skaber et godt flow af mennesker, og at de tilhørende udearealer naturligt inddrages gennem aktiviteten. Ansøgerne skal dokumentere egne erfaringer, udarbejde en aktivitetsplan/et årshjul, redegøre for egenfinansiering af opstartsomkostninger og realisering og drift af aktiviteterne.

Ansøgninger vurderes samlet ud fra:

- Kvalitet
- Koncept inden for udviklingsplanens temaer
- Forventet grad af byliv, herunder antal besøgende
- Realiserbarhed

Specifikt for Bygning 20 vil der være et krav om, at en del af bygningen bruges til et mad-/drikkekoncept, der kan understøtte og skabe liv omkring parken.

Ansøgning og udvælgelse

Ansøgningsprocessen opdeles i to faser:

- I første fase vil aktørerne blive vurderet ud fra en skriftlig ansøgning. I ansøgningen skal præsenteres en ide/et koncept for aktiviteten, hvordan bygningen tages i brug, et årshjul, en finansieringsplan inkl. opstartsomkostninger og endelig en redegørelse for aktørens cv og erfaringer fra lignende projekter.
- I anden fase vil et antal aktørerne blive udvalgt til at redegøre for realiserbarheden af deres ide/koncept. For eksempel forudsætninger om ekstern fondsfinansiering eller lign. Den endelige udvælgelse af aktørerne vil ske ud fra en samlet vurdering af ansøgning og realiserbarhed.

Overordnet tidsplan:

Driftsmodel

Der indgås en brugsretsaf tale med Region Hovedstaden for bygningerne, hvor der betales et fast beløb for drifts- og forbrugsudgifter.

Aktøren vil selv skulle dække drifts- og forbrugsomkostninger, ligesom aktøren selv skal stå for opstartsomkostninger. Modellen vil derfor være udgiftsneutral for Frederiksberg Kommune og der vil ikke være mulighed for kommunalt tilskud til selve aktiviteterne. Modellen skal med relativt lave faste omkostninger for aktøren understøtte, at der kommer liv i bygningerne samt modsvare, at kontrakten er midlertidig, og aktøren selv står for opstartsomkostninger med en kort tilbagebetalingsperiode.

Finansiering af mindre opstartsomkostninger vil eventuelt kunne ske gennem en mindre stigning i de faste udgifter, hvor Frederiksberg Kommune laver et udlæg, som bliver tilbagebetalt over perioden for den midlertidige brug.

Det vil i konkrete tilfælde blive vurderet, om der skal betales husleje for de dele af bygningen, der benyttes kommercielt. Vurderingen afhænger af investeringsniveauet for gennemførelse af den valgte aktivitet, og om den valgte aktør har hel eller delvis kommercielle aktiviteter i bygningen.

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler at igangsætte et Open Call med henblik på at aktivere Bygning 20 og Kapellet. Et Open Call giver mulighed for en bred afsøgning af aktører i markedet og kan med den beskrevne udvælgelsesproces give størst mulig sikkerhed for at få aktivitet i bygningerne.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Erhvervsstrategisk udvalg

Vedlegg

Bilag 1 - Open Call_bygninger_maj 2026

Bilag 2_Open Call_invitation til aktører_260603

Sak 21: Drøftelse af katalog af udkast til effektiviseringer og besparelser til budget 2027

00.30.02-A00-1-25

Resumé

Med sagen forelægges katalog af udkast til effektiviseringer og besparelser til budget 2027 til drøftelse i alle udvalg.

Beslutning

By- og Erhvervsstrategisk udvalg

- godkendte udkast til effektiviseringer og besparelser.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at udvalget

- drøfter udkast til effektiviseringer og besparelser på udvalgets område, herunder om udvalget har input eller nye idéer, der kan bringes i spil til det videre arbejde med det samlede katalog.

Overskrift

Drøftelse af katalog af udkast til effektiviseringer og besparelser til budget 2027

Anledning

Magistraten besluttede den 2. februar 2026 (pkt. 16), at der skal udarbejdes effektiviseringer og besparelser for 115 mio. kr. Magistraten besluttede endvidere (pkt. 15) en budgetproces, hvor områdernes MED mødes med fagudvalgene og Hoved-MED mødes med Magistraten, og hvor fagudvalgene herefter ligesom i 2025 forelægges udkast til de forslag, som forvaltningen arbejder med.

Med den tidlige involvering i arbejdet med effektiviseringer og besparelser kan fagudvalgene høre MED's bemærkninger til forslagsudkast på deres område, og der kan bringes nye idéer og input ind i det samlede katalog, mens forslagene fortsat kvalificeres og nuances.

Anbefaling

Med denne sag forelægges kataloget af udkast til effektiviseringer og besparelser til drøftelse i alle fagudvalg. På dette tidspunkt bliver der ikke taget beslutninger om de enkelte forslag. Dette vil, som tidligere år, ske i forbindelse med budgetprocessen efter sommerferien.

Udkast til forslag på udvalgenes område kan læses i fuld længde i bilag 1. I tillæg til de heri præsenterede udkast til effektiviseringer og besparelser vil der i lighed med tidligere år indgå tekniske effektiviseringer og justeringer i 2. finansielle orientering om budget 2027. Der indgår ikke beskrivelser af disse i udkastkataloget.

Det vedlagte katalog af udkast til effektiviseringer og besparelser indeholder ikke endelige, færdigarbejdede forslag, men udkast til de forslag, der er under udarbejdelse. Kataloget præsenterer således ideer under udarbejdelse, og der arbejdes videre med forslagene frem til det endelige katalog, ligesom der i den videre proces kan komme nye forslag til, eksempelvis på baggrund af drøftelserne i MED og fagudvalg.

Kataloget blev behandlet på møder mellem områdernes MED og fagudvalg samt Hoved-MED og Magistraten henholdsvis den 18. maj og 1. juni 2026. Det færdige katalog forelægges for Magistraten den 17. august og offentliggøres herefter på hjemmesiden.

Den fulde proces for budgetarbejdet fremgår som indledning til udkastkataloget i bilag 1.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten og alle fagudvalg.

Historik

Indstilling, den 1. juni 2026, punkt 105:

Forvaltningen indstiller, at udvalget

- drøfter udkast til effektiviseringer og besparelser på udvalgets område, herunder om udvalget har input eller nye idéer, der kan bringes i spil til det videre arbejde med det samlede katalog.

Indstilling, den 1. juni 2026, punkt 70:

Forvaltningen indstiller, at udvalget

- drøfter udkast til effektiviseringer og besparelser på udvalgets område, herunder om udvalget har input eller nye idéer, der kan bringes i spil til det videre arbejde med det samlede katalog.

Beslutning fra Miljø- og Trafikudvalget 2026-29, den 1. juni 2026, punkt 105:

Miljø- og Trafikudvalget

- drøftede udkast til effektiviseringer og besparelser på udvalgets område og tog udkastet til effektiviseringer til efterretning.

Indstilling, den 1. juni 2026, punkt 43:

Forvaltningen indstiller, at udvalget

- drøfter udkast til effektiviseringer og besparelser på udvalgets område, herunder om udvalget har input eller nye idéer, der kan bringes i spil til det videre arbejde med det samlede katalog.

Beslutning fra Miljø- og Trafikudvalget 2026-29, den 1. juni 2026, punkt 105:

Miljø- og Trafikudvalget

- drøftede udkast til effektiviseringer og besparelser på udvalgets område og tog udkastet til effektiviseringer til efterretning.

Beslutning fra Klima-, Plan- og Boligudvalget 2026-29, den 1. juni 2026, punkt 70:

Klima-, Plan- og Boligudvalget

- drøftede udkast til effektiviseringer og besparelser på udvalgets område, herunder om udvalget har input eller nye idéer, der kan bringes i spil til det videre arbejde med det samlede katalog.

Indstilling, den 1. juni 2026, punkt 123:

Forvaltningen indstiller, at udvalget

- drøfter udkast til effektiviseringer og besparelser på udvalgets område, herunder om udvalget har input eller nye idéer, der kan bringes i spil til det videre arbejde med det samlede katalog.

Beslutning fra Miljø- og Trafikudvalget 2026-29, den 1. juni 2026, punkt 105:

Miljø- og Trafikudvalget

- drøftede udkast til effektiviseringer og besparelser på udvalgets område og tog udkastet til effektiviseringer til efterretning.

Beslutning fra Klima-, Plan- og Boligudvalget 2026-29, den 1. juni 2026, punkt 70:

Klima-, Plan- og Boligudvalget

- drøftede udkast til effektiviseringer og besparelser på udvalgets område, herunder om udvalget har input eller nye idéer, der kan bringes i spil til det videre arbejde med det samlede katalog.

Beslutning fra Kultur- og Fritidsudvalget 2026-29, den 1. juni 2026, punkt 43:

Kultur- og Fritidsudvalget

- drøftede udkast til effektiviseringer og besparelser på udvalgets område, herunder om udvalget har input eller nye idéer, der kan bringes i spil til det videre arbejde med det samlede katalog.

Beslutning fra Magistraten 2026-29, den 1. juni 2026, punkt 123:

Magistraten drøftede udkast til effektiviseringer og besparelser på udvalgets område.

Vedlegg

Bilag 1. Katalog af udkast til effektiviseringer og besparelser